

Богъ губи образа на Бога въ нѣщата, въ които се е превърналъ, поради себичността на всѣко отъ тѣхъ. Себичността ражда неразбранщината въ свѣта. А по сжщина той е единенъ — едно. Ето неговото несъвършенство, отъ което се ражда злото. А злото ще изчезне, когато всѣка тваръ се осъзнае единосжща съ всички останали. Така ще се дотвори свѣтътъ, ставайки такъвъ, какъвто е по сжщина. А това ще извърши Сврѣхчовѣкътъ, който — както пилено отъ яйцето — ще се излюпи отъ човѣка чрезъ стремежа му за мощъ: когато „сѣдинилъ целта си съ целта на Бога“, човѣкътъ божието дѣло дотвори, дотворявайки своето — осжществявайки себе си като човѣкъ, съзнавайки се като Бога, — „отъ чийто дѣхъ дѣшецъ е“ — единосжщъ съ всичко; разширявайки своята личностъ, докато обхване свѣта, докато стане едно съ него. И ще се чуе тогава гласъ за Човѣка-Сврѣхчовѣкъ:

„Той бѣше строгъ, безмилостенъ рушителъ на мъртвината въ животѣ ни дни — за бждащето смѣлъ и гордъ воителъ, да зида зидъ натрупалъ съсипни.“

Това е целта на човѣчеството, що проглежда презъ разтритѣ на неговата история — да роди Сврѣхчовѣка, който ще дотвори недотвореното отъ Бога — ще стане звено между началото и края, между Твореца и Творението, между Бога и свѣта.

Както е единенъ Богъ като Творецъ, така трѣбва да се възстанови неговото единство и въ неговата множественост — като творения. Свѣтътъ ще се яви такъвъ, какъвто си е по сжщина — единенъ; едно — бидейки много. Богъ Творецъ, умрѣлъ като Творецъ, създавайки свѣта, т. е. превръщайки се въ свѣта, ще оживѣе въ творението. Тогава и злото и доброто ще станатъ невъзможни.

Дотворилъ дѣлото на Твореца, Сврѣхчовѣкътъ ще умре, защото началото и краятъ, на които е станалъ звено, сж вече едно: Богъ-Творецъ възкрѣсва въ Богъ-твари. — „Небесний царъ е въ земниятъ избавенъ!“ — както казва Славейковъ въ стихотворението „Къмъ Витлеемъ“ (На острова на блаженитѣ). — Многого е много, безъ да престане да бжде едно. И тогава всички ще запѣятъ химнъ на Сврѣхчовѣка.

„който живѣ — живота ни да освѣти,
умрѣ — живота ни за да спаси.“

И гласовѣтъ на противоречията ще зазвучатъ въ хоръ, който и днесъ е чутъ за ухото на мждреца въ блѣновѣтъ на поета: